GeniaaL gedacht

We willen meningen horen. Meningen van ingenieurs over wat hen nauw aan het hart ligt, meningen van niet-ingenieurs over ingenieurs en ingenieuren, alles wat des mensen is, kan en mag aan bod komen. Als het maar 'uw gedacht' is, mijn gedacht.

ADHEMAR BULTHEEL

Adhemar Bultheel is professor-emeritus aan de Faculteit Ingenieurswetenschappen, verbonden aan de Afdeling Numerieke Analyse en Toegepaste Wiskunde van het Departement Computerwetenschappen. Hij heeft jarenlang opleidingsonderdelen in de toegepaste wiskunde gedoceerd en is dan ook een vaste waarde in de herinneringen van vele alumni.

'Mijn voorstel is om de wetenschap van de toekomst gewoon *fusion science* te noemen.'

FUSION

Toen ik enige jaren geleden van de loonlijst van deze universiteit geschrapt werd en men zich beperkte tot het betalen van een minimale verzekeringspremie voor het ongeleid projectiel dat ik geworden was, had de redactie van GeniaaL me gevraagd voor een interview. Ik ben daar toen niet op ingegaan omdat ik vond dat ik, niet eens ingenieur zijnde, geen na te volgen carrière kon voorleggen en vooral niet omdat er dan wellicht verwacht werd dat ik als iemand die de academische watertjes door-zwommen had, nu eens mijn mening zou geven over het reilen en zeilen van de faculteit. Bij het verlaten van het wildwater met de projectmatige stroomversnellingen en de verraderlijke onderwaterrotsen van de administratieve verplichtingen die ik tijdens mijn rafting trip in onderwijs, onder-zoek en dienstverlening was tegengekomen, vond ik me als kersverse emeritus nog te nat achter de oren om anderen mijn mening op te dringen.

Men vroeg me of ik dan wel iets wou schrijven voor GeniaaL. Ik bedacht iets grappigs over lessen die OPO's werden en al dat managementjargon dat ons onderwijs had ingepalmd. Het werd tot mijn ontzetting in de rubriek 'Mijn gedacht' gepubliceerd hoewel dat nu net was wat ik dacht te ontwijken. Maar kijk, sindsdien verschijnt mijn naam onder deze stukjes. Elke gelijkenis met bestaande personen (in het bijzonder met ene D.M. uit Roeselare) is louter toevallig, maar toch schrijf ik deze tekstjes nu al vier jaar alsof ze voor mezelf zijn. Soms hard als laminaat en met een scherp randje. Twee bladzijden dik en met kwaliteitsvolle cartoons van Joris Snaet. Kortom, wij vullen (althans gedeeltelijk) uw GeniaaL in Heverlee.

Maar OK, zou deze boomer dan toch een mening hebben over hoe sommige dingen evolueren? Misschien wel. Als men het maar dikwijls genoeg herhaalt, gaat men het op den duur zelf geloven. Een zekere afstand helpt de relativiteit en de helaasheid der dingen in te zien. Maar wat baten kaars en bril als men op een rafting vlot zit en heel hard bezig is niet om te kieperen. Ik ben ondertussen wat losgeweekt van het dagdagelijkse universitaire pandemonium en kan dus wat liggen rollebollen in deze brokjes katzenjammer. En ja, soms blijven mijn oudekaterklauwtjes wel eens haken, ook al is dat dan speels bedoeld.

Als er iets is waar ik toch wel bedenkingen bij heb, dan is het de drang naar steeds meer met alsmaar minder in steeds kortere tijd. Men moet voor blijven op de anderen, sneller groeien dan gisteren en groter zijn dan de rest. Dat kan men enkel verkrijgen door een steeds maar verder doorgedreven management en regelgeving die door een toenemende administratie en controle-apparaat afgedwongen worden met een verstikkend effect op de menselijke radertjes in de digitale machinerie. Maar over al deze dingen heb ik het hier al eens gehad in vorige kattenspinsels. Laat ik nu eens iets po(e)sitiefs aan deze krabpaal ophangen. Een advertentie of een zoekertje voor het nog niet helemaal verloren brood voor morgenvroeg.

Max Planck schreef het al: 'Een nieuwe wetenschappelijke waarheid overwint niet door de tegenstanders te overtuigen en hen het licht te laten zien, maar omdat de tegenstanders ten slotte sterven en er een nieuwe generatie opgroeit die ermee vertrouwd is.' Dus het aanklagen van de

© Joris Snaet

huidige toestand heeft niet veel zin. Het is de volgende generatie die het zal moeten doen. Dat het paradigma van de ongebreidelde groei en globalisering kan aangehouden worden in een eindige wereld wordt alleen door gekken, managers, bankiers en economen geloofd. Dat waanidee leidt tot steeds verder doorgedreven specialisatie en fragmentatie. De wereld, mijn dorp, jawel, maar niet enkel van mij. En daar knelt het glazen schoentje dat zich niet naar de voet laat zetten. De leerschool van het leven en een specialisatie als wetenschapper doen ons geloven dat we het na een tijdje wel weten. De fout is dan dat we de anderen willen overtuigen van ons gelijk en elkaar beconcurreren om meer uren in het curriculum. Vooruitgang komt er niet door te ver doorgedreven specialisatie, maar door het toelaten van nieuwe ideeën die ontstaan uit een combinatie van uiteenlopende specialiteiten. Multidisciplinariteit in plaats van kortetermijnresultaten. Maar het kost specialisten natuurlijk moeite om elkaar te begrijpen.

De hoop van vorige generaties om energie uit koude fusie te halen heeft tot een expectation hangover geleid. Laten we ons nu verwarmen aan de fusie van de energie van specialisten, dat is veel gemakkelijker. Voor verwante disciplines bestaat fusie al lang: elektromechanica, chemische celbiologie, sporteconomie, en dies meer, maar het moet verder. Nu zijn scheikundigen wel gewend aan lange namen (met cryptische acroniemen als gevolg), maar een vakgebied farma-bio-med-cel-elektro-chem-nano-robot-mechanica bekt niet echt goed. Mijn voorstel is om de wetenschap van de toekomst gewoon *fusion science* te noemen. Fusion science is de wetenschap waar enig grensoverschrijdend gedrag alleen maar aanmoediging verdient.
SF wordt FS want fusion verandert fiction in future. Fusion is een term die al lang ingeburgerd is in allerlei culinaire rubrieken. Het is trouwens een fenomeen dat zich niet beperkt tot het fornuis en de keuken. Het is niet alleen het samenvloeien van verschillende stromingen, maar het idee zelf overschrijdt grenzen en deint uit naar allerlei aspecten van de maatschappij. Fusion is al een tijdje een begrip bij de jonge hipstergeneratie. Hebben wordt vervangen door delen. De hippiecommune van vorige eeuw wordt gerestyled naar homesharing en kangoeroewoningen. Het delen van kennis (en dingen) vervangt het gespecialiseerde hebben.

Ook in onze taal krijgen we vreemde invloeden en niet alleen de Engelse, Franse of Duitse zoals voorheen. Nee, ze komen van overal. Ik heb het een vorige keer al eens gehad over *shinrin-yoku*. Nu blijk ik ook nog eens een extreme vorm van *tsundoku* te hebben. Toch stap ik elke morgen met datzelfde *ikigai* uit bed om te gaan *ploggen*, ook al vergt dat soms wat *sisu*, ik laat al die *lagom* achterwege tijdens een warm *hygge*-moment want *kalsarikännit* is zo niet mijn ding. Deze rubriek is te kort om de begrippen allemaal uit te leggen en bovendien, tegen dat dit verschijnt zijn er weer een aantal bijgekomen.

En dat bedoel ik dus: als we in onze wetenschap dezelfde flexibiliteit aan de dag leggen in een fusion science als in de taal en in de keuken, dan lacht de toekomst de komende generaties toe. Natuurlijk kent elke generatie haar eigen strapatsen en uitwassen, maar ik blijf po(e)sitief: ook volgende generaties emeriti zullen uiteindelijk instemmen met de mantra van Squeeze: ‘The past has been bottled and labeled with love’. Dus voor nu: back to the fusion.